DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 16 oktober 2008 *

I mål C-313/07,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona (Spanien) genom beslut av den 26 juni 2007, som inkom till domstolen den 5 juli 2007, i målet

Kirtruna SL,

Elisa Vigano

mot

Red Elite de Electrodomésticos SA,

Cristina Delgado Fernández de Heredia,

* Rättegångsspråk: spanska.

Sergio Sabini Celio,

Miguel Oliván Bascones, i egenskap av konkursförvaltare för Red Elite de Electrodomésticos SA,

Electro Calvet SA,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts samt domarna T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász och J. Malenovský (referent),

generaladvokat: Y. Bot,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Kirtruna SL, genom J.O. Miret Corretgé, abogado,

— Vigano, genom M. Morales Sabalete, abogado, och C. Garcia Girbés, procuradora,

— Red Elite de Electrodomésticos SA, genom A. Carreño León, abogado, och M. Pradera Rivero, procuradora,

— la Tesorería General de la Seguridad Social, genom M. Alcaraz Garcia de la Barrera, i egenskap av ombud,

— Spaniens regering, genom M. Muñoz Pérez, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom J. Enegren och R. Vidal Puig, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 3 och 5 i rådets första direktiv 2001/23/EG av den 12 mars 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter (EGT L 82, s. 16).

2 Begäran har framställts i förfaranden avseende vräkning från affärslokaler i Sitges, nära Barcelona, som bolaget Kirtruna SL (nedan kallat Kirtruna) och Elisa Vigano, ägare och hyresvärdar till dessa lokaler, inlett mot Red Elite de Electrodomésticos SA (nedan kallat Red Elite de Electrodomésticos), dess konkursförvaltare och Electro Calvet SA (nedan kallat Electro Calvet).

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

3 I skäl 3 i direktiv 2001/23 anges att ”[d]et är nödvändigt att utarbeta bestämmelser till skydd för arbetstagarna vid byte av arbetsgivare, särskilt för att säkerställa att deras rättigheter skyddas”.

4 I artikel 1.1 a i direktivet anges följande:

”Detta direktiv skall tillämpas vid överlåtelse[*] av ett företag, en verksamhet eller en del av ett företag eller en verksamhet till en annan arbetsgivare genom lagenlig överlåtelse[*] eller fusion.” [*I överensstämmelse med andra språkversioner av direktivet används i stället för uttrycket ”överlåtelse... genom lagenlig överlåtelse” nedan uttrycket ”övergång... till följd av avtal”. Övers. anm.]

5 I artikel 2 i direktiv 2001/23 anges följande:

”1. I detta direktiv avses med

a) överlåtare: varje fysisk eller juridisk person som till följd av en [övergång] enligt artikel 1.1 upphör att vara arbetsgivare i företaget, verksamheten eller en del av företaget eller verksamheten,

b) förvärvare: varje fysisk eller juridisk person som till följd av en [övergång] enligt artikel 1.1 blir arbetsgivare i företaget, verksamheten eller en del av företaget eller verksamheten,

…

2. Detta direktiv skall inte påverka nationell lagstiftning när det gäller definitionen av anställningsavtal eller anställningsförhållanden.

…”

6 I artikel 3 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Överlåtarens rättigheter och skyldigheter på grund av ett anställningsavtal eller ett anställningsförhållande som gäller vid tidpunkten för [övergången] skall till följd av en sådan [övergång] övergå på förvärvaren.

…”

7 I artikel 4.1 i nämnda direktiv föreskrivs följande:

”En [övergång] av ett företag, en verksamhet eller en del av ett företag eller en verksamhet skall inte i sig utgöra skäl för uppsägning från överlåtarens eller förvärvarens sida. Denna bestämmelse skall dock inte hindra uppsägningar som görs av ekonomiska, tekniska eller organisatoriska skäl, och som innefattar förändringar i arbetsstyrkan.”

8 I artikel 5 i direktiv 2001/23 anges följande:

”1. Om inte medlemsstaterna föreskriver något annat skall artiklarna 3 och 4 inte tillämpas på [övergång] av företag, verksamhet eller del av företag eller verksamhet om överlåtaren är föremål för konkursförfarande eller något motsvarande insolvensförfarande, som inletts i syfte att likvidera överlåtarens tillgångar och som står under tillsyn av en behörig offentlig myndighet (som kan vara en konkursförvaltare som utsetts av en behörig offentlig myndighet).

2. När artiklarna 3 och 4 är tillämpliga på en [övergång] under ett insolvensförfarande som har inletts mot överlåtaren (oavsett om detta förfarande har inletts i syfte att likvidera överlåtarens tillgångar) och under förutsättning att detta förfarande står under tillsyn av en behörig offentlig myndighet (som kan vara en konkursförvaltare enligt nationell lagstiftning), kan en medlemsstat föreskriva

a) att överlåtarens skulder på grund av ett anställningsavtal eller ett anställningsförhållande och som skall betalas före [övergången] eller innan insolvensförfarandet inleds, trots vad som sägs i artikel 3.1, inte skall övergå på förvärvaren under förutsättning att det av ett sådant förfarande följer skydd, enligt den medlemsstatens lagstiftning, som minst motsvarar det skydd som tillhandahålls i de situationer som omfattas av rådets direktiv 80/987/EEG av den 20 oktober 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens [EGT L 283 s. 23; svensk specialutgåva, område 5, volym 2, s. 121] …

…”

Den nationella lagstiftningen

9 Övergång av företag regleras i kungligt lagstiftningsdekret 1/1995 av den 24 mars 1995 om godkännande av den omarbetade lydelsen av lagen om arbetstagare (Estatuto de los Trabajadores, BOE nr 75 av den 29 mars 1995, s. 9654), i dess lydelse enligt lag 12/2001 av den 9 juli 2001 (BOE nr 164 av den 10 juli 2001, s. 24890) (nedan kallad lagen om arbetstagare).

10 I artikel 44.1 i lagen om arbetstagare föreskrivs följande:

”1. Byte av ägare till ett företag, en verksamhet eller en autonom produktionsenhet med anknytning till denna verksamhet medför inte i sig att anställningsförhållandet upphör, eftersom den nye arbetsgivaren övertar sin föregångares rättigheter och skyldigheter gentemot de anställda avseende anställningsavtal och social trygghet, inklusive åtaganden beträffande pensioner, enligt de villkor som fastställs i tillämplig speciallagstiftning samt, i allmänhet, alla de skyldigheter vad gäller kompletterande social trygghet som överlåtaren har åtagit sig.”

11 Enligt artikel 57 bis i lagen om arbetstagare är dock i konkursförfaranden de särskilda villkor som föreskrivs i lag 22/2003 av den 9 juli 2003 om konkurs (Ley Concursal, BOE nr 164 av den 10 juli 2003, s. 26905, nedan kallad konkurslagen) tillämpliga vid kollektiva ändringar, uppskov med tillämpningen och upphörande av anställningsavtal och vid övergång av företag.

12 I konkurslagen anges att ett insolvensförfarande kan ha två möjliga utgångar: ackord eller likvidation. Under likvidationsfasen är artiklarna 148 och 149 i denna lag tillämpliga. I dessa föreskrivs olika ordningar beroende på huruvida en likvidationsplan utarbetats och godkänts eller ej.

13 I artikel 149 i denna lag anges följande:

”1. När ingen likvidationsplan godkänts gäller – i förekommande fall även beträffande omständigheter som inte förutsetts i en sådan plan – följande regler för likvidationsförfarandet:

a) Alla gäldenärens anläggningar, fabriker och produktionsenheter för tillverkning av varor eller tillhandahållande av tjänster ska överföras som en helhet, om inte domstolen, efter konkursförvaltarens redogörelse, anser att det är lämpligare för fordringsägarna att företaget först delas upp eller att samtliga eller endast vissa av beståndsdelarna avyttras separat. …

…

2. När en sådan övergång som avses i punkt 1 a leder till att en ekonomisk enhet behåller sin identitet, såsom en samling av tillgångar som har organiserats i syfte att bedriva ekonomisk verksamhet, vare sig denna utgör huvud- eller sidoverksamhet, anses det, vad gäller anställningsavtalen, ha skett en övergång av företag. I ett sådant fall kan domstolen besluta att den nye arbetsgivaren inte ska överta betalningsansvaret för löner eller ersättningar som förföll till betalning före övergången i den del ersättning härför lämnas av lönegarantifonden (Fondo de garantia salarial) enligt artikel 33 i lagen om arbetstagare. …”

Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

14 Red Elite de Electrodomésticos är ett handelsföretag vars huvudsakliga verksamhet är försäljning av hushållsapparater. Före förfarandet i den nationella domstolen hade företaget mer än 40 butiker och sysselsatte mer än 400 personer.

15 År 2005 lämnade Red Elite de Electrodomésticos in en konkursansökan till Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona. Trots att olika planer för hur verksamheten skulle kunna drivas vidare utarbetades och ackord föreslogs fordringsägarna, förkastade fordringsägarna dessa.

16 Genom beslut av den 12 juni 2006 inleddes därför likvidationsfasen.

17 Samtidigt som likvidationsfasen inleddes bestämdes genom beslut av den 12 juni 2006 att vissa av Red Elite de Electrodomésticos butiker och andra verksamheter skulle överföras till Electro Calvet. Detta företag trädde in som part i avtalen avseende 127 anställda och 27 driftställen och åtog sig att upprätthålla anställningsavtalen. I beslutet angavs bland annat att likvidationen enbart gällde övergången av det likviderade bolagets tillgångar, att det likviderade bolaget skulle fortsätta att svara för sina skulder, oavsett slag, och att de enda åtaganden som Electro Calvet var rättsligt bundet av var de som följde av övertagandet av anställningsavtalen enligt artikel 149 i konkurslagen. Slutligen skedde enligt beslutet denna övergång av en del av företagets verksamheter under villkor att eventuella rättigheter som hyresvärdarna hade avseende de berörda fastigheterna iakttogs, såväl som de rättigheter som genom detta beslut tillerkänts Electro Calvet och tredje man vad gäller affärsverksamheten.

18 Kirtruna och Elisa Vigano är ägare till de affärslokaler belägna i Sitges, nära Barcelona som Red Elite de Electrodomésticos hyrde och använde för en av sina butiker. Denna butik är en del av den produktionsenhet som överförts till Electro Calvet genom ovan nämnda beslut av den 12 juni 2006, och detta företag har således övertagit denna butiks lokaler.

19 Efter att detta beslut hade fattats inkom Kirtruna och Elisa Vigano till den hänskjutande domstolen med en begäran om vräkning av Red Elite de Electrodomésticos, dess konkursförvaltare och Electro Calvet, på grund av otillåten överföring av hyresrätten. De hävdade att deras tillstånd enligt hyresavtalet krävs för varje överlåtelse av hyresrätten och att det inte finns några lagregler som förpliktar dem att acceptera att hyresrätten överförs till Electro Calvet.

20 Förvisso fastställs i artikel 32 i lag 29/1994 av den 24 november 1994 om hyresavtal i stadsområden (Ley de Arrendamientos Urbanos, BOE n° 282, av den 25 november 1994, s. 36129) en generell regel att en hyresgäst kan överlåta hyresavtalet avseende en affärslokal utan att hyresvärdens godkännande krävs. Denna bestämmelse är dock uttryckligen inte tillämplig vad gäller omtvistade hyresavtal i vilka anges att varje avtalsöverlåtelse måste godkännas av hyresvärden och att denne annars kan kräva att avtalet ska hävas.

21 Den hänskjutande domstolen bedömde att om denna begäran om vräkning bifölls skulle Electro Calvet tvingas att lämna lokalerna och därmed upphöra med verksamheten, och detta skulle kunna medföra att anställningsavtalen upphörde, vilket skulle vara till men för arbetstagarna i den berörda butiken.

22 Den hänskjutande domstolen var i detta sammanhang osäker angående huruvida direktiv 2001/23 är tillämpligt på överföringen av tillgångar från Red Elite de Electrodomésticos till Electro Calvet.

23 Vid dessa förhållanden beslutade Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelona att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Ska garantin för att den som övertar ett företag i konkurs eller en produktionsenhet tillhörande det företaget inte blir ansvarig för skulder till följd av anställningsavtal eller andra anställningsförhållanden, under förutsättning att insolvensförfarandet ger ett skydd som minst motsvarar det som ges enligt gemenskapsrättsliga direktiv, endast och uteslutande anses avse skulder som är direkt knutna till anställningsavtal eller andra anställningsförhållanden, eller ska denna garanti, inom ramen för ett övergripande skydd av arbetstagares rättigheter och anställningstryggheten, utsträckas till att även gälla andra avtal som inte i egentlig mening är anställningsavtal, men som ändå påverkar de lokaler där företagets verksamhet drivs eller påverkar särskilda produktionsmedel som är nödvändiga för verksamhetens fortsatta drift?

2) I samma syfte att säkerställa de anställdas rättigheter, kan den som övertar en produktionsenhet erhålla en garanti från den domstol som handlägger konkursen och som godkänner överföringen som inte bara gäller rättigheter som följer av anställningsavtal utan som även gäller andra av den insolvente gäldenärens avtal och skyldigheter som är nödvändiga för att säkerställa verksamhetens fortsatta drift?

3) Om en näringsidkare övertar ett företag som är försatt i konkurs eller en produktionsenhet och åtar sig att garantera att alla eller en del av anställningsavtalen ska bestå samt övertar de skyldigheter som följer av dessa, kan denna näringsidkare då erhålla en garanti för att inte några andra av överlåtarens

skyldigheter som har samband med avtalen eller de förhållanden som han har övertagit ansvaret för kommer att göras gällande mot eller övergå till honom, särskilt skatteskulder eller skulder avseende social trygghet, eller rättigheter som kan utövas av innehavare av rättigheter och skyldigheter enligt avtal som ingåtts av den insolvente gäldenären och som överförts till förvärvaren som helhet eller som en produktionsenhet?

4) Kan direktiv 2001/23 tolkas på så sätt att det innebär att inte bara anställningsavtal kan ges skydd i samband med övergång av produktionsenheter eller företag som genom domstols eller myndighets beslut förklarats vara insolventa och försatts i likvidation, utan även andra avtal som direkt och omedelbart påverkar om dessa avtal består?

5) Är artikel 149.2 i konkurslagen, när den hänvisar till övergång av ett företag, oförenlig med artikel 5.2 a i ovannämnda direktiv 2001/23, i det att ansvaret för de skyldigheter som direkt eller indirekt har sin grund i anställningsavtalen och som ålegat den gäldenär som försatts i konkurs eller är insolvent, övergår till förvärvaren, särskilt skulder avseende social trygghet som gäldenären inte har betalat?"

Upptagande till sakprövning

24 I sina yttranden har Europeiska gemenskapernas kommission och Elisa Vigano uttryckt tvivel angående huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till prövning, eftersom de enligt dem saknar betydelse för lösningen av tvisten vid den nationella domstolen.

25 Det bör i detta sammanhang erinras om att det förfarande som föreskrivs i artikel 234 EG enligt domstolens fasta rättspraxis utgör ett medel för samarbete mellan domstolen och de nationella domstolarna. Detta samarbete gör det möjligt för domstolen att ge de nationella domstolarna de uppgifter om tolkningen av gemenskapsrätten som är nödvändiga för att döma i saken i mål som de skall avgöra (se bland annat dom av den 16 juli 1992 i mål C-83/91, Meilicke, REG 1992, s. I-4871, punkt 22, svensk specialutgåva, volym 13, s. 105, och av den 5 februari 2004 i målC-380/01, Schneider, REG 2004, s. I-1389, punkt 20).

26 Inom ramen för detta samarbete ankommer det uteslutande på den nationella domstolen, vid vilken tvisten anhängiggjorts och som har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. Domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts avser tolkningen av gemenskapsrätten (domen i det ovannämnda målet Schneider, punkt 21 och där angiven rättspraxis).

27 Nationella domstolars frågor om tolkningen av gemenskapsrätten som ställs inom ramen för den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen har lämnat på eget ansvar, och vilka det inte ankommer på EG-domstolen att pröva riktigheten av, presumeras följaktligen vara relevanta. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas av EG-domstolen då det är uppenbart att den begärda tolkningen av gemenskapsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten i målet vid den nationella domstolen eller då frågorna är hypotetiska eller EG-domstolen inte förfogar över de uppgifter om sakförhållandena eller de rättsliga förhållandena som är nödvändiga för att kunna besvara frågorna på ett ändamålsenligt sätt (se bland annat dom av den 5 december 2006 i de förenade målen C-94/04 ochC-202/04, Cipolla m.fl., REG 2006, s. I-11421, punkt 25, liksom dom av den 7 juni 2007 i de förenade målen C-222/05–C/225/05, van der Weerd m.fl., REG 2005, s. I-4233, punkt 22).

28 Kommissionen har ifrågasatt att den femte frågan kan tas upp till prövning då det är en hypotetisk fråga. Med tanke på att målet i den nationella domstolen inte gäller skyldigheter för förvärvaren som är knutna direkt eller indirekt till anställningsavtalen,

uppges det sakna relevans för den tvisten att fråga EG-domstolen huruvida artikel 5.2 a i direktiv 2001/23 strider mot en bestämmelse såsom den i artikel 149.2 i konkurslagen, i vilken föreskrivs att sådana skyldigheter övergår till förvärvaren.

29 Detta avvisningsyrkande gäller också den tredje frågan. Den hänskjutande domstolen har nämligen ställt den tredje och den femte frågan för att få klarhet i huruvida artikel 5.2 a i direktiv 2001/23 ska tolkas på så sätt att det, när en näringsidkare övertar ett företag som är försatt i konkurs och åtar sig att garantera att anställningsavtalen ska bestå samt övertar de skyldigheter som följer av detta avtal, enligt denna bestämmelse är ett krav att inte några andra av överlåtarens skyldigheter som har samband med avtalen, särskilt oförutsedda skatteskulder eller skulder avseende social trygghet, kommer att göras gällande mot eller övergå på näringsidkaren?

30 Målet vid den nationella domstolen gäller ansökningar om vräkning av en hyresgäst från vissa affärslokaler. Däremot finns inget i handlingarna i målet som visar att någon talan väckts i den hänskjutande domstolen avseende förekomsten eller omfattningen av något övertagande av ansvaret för skyldigheter med anknytning till anställningsavtalen, såsom skatteskulder eller skulder avseende social trygghet.

31 Eftersom den tredje och den femte frågan inte gäller det rättsliga förhållandet mellan hyresvärdar och hyresgäster avseende affärslokaler utan den eventuella övergången av nämnda skyldigheter knutna till anställningsavtalen, är dessa frågor uppenbart inte relevanta för utgången av tvisten i den nationella domstolen.

32 Av detta följer att den tredje och den femte frågan är hypotetiska och därmed ska avvisas.

33 Elisa Vigano har vidare anfört att tolkningsfrågorna ska avvisas, eftersom den hänskjutande domstolen inte korrekt har utrett de omständigheter som har gett upphov till tvisten vid den nationella domstolen. Dessutom uppges tolkningsfrågorna inte vara relevanta för målet. Eftersom direktiv 2001/23 inte är tillämpligt i detta fall, kan det inte vara nödvändigt att tolka direktivet för att kunna avgöra tvisten. Nämnda tvist borde avgöras uteslutande utifrån spansk rätt.

34 Det framgår av rättspraxis att presumtionen för att frågorna är relevanta inte kan kullkastas endast genom att en av parterna i målet vid den nationella domstolen har bestritt vissa faktiska omständigheter som det inte ankommer på EG-domstolen att pröva riktigheten av och som är avgörande för hur föremålet för den ovannämnda tvisten ska bestämmas (domen i de ovannämnda förenade målen Cipolla m.fl., punkt 26, liksom målet van der Weerd m.fl., punkt 23).

35 Tvärtemot vad Elisa Vigano har anfört kan således begäran om förhandsavgörande inte avvisas enbart på grund av att den nationella domstolen har grundat sitt beslut på omständigheter som påstås vara felaktiga.

36 Den andra grunden för avvisning som åberopats av Elisa Vigano kan inte heller godtas. Såsom framgår av skäl 3 och artikel 3 i direktiv 2001/23 syftar detta till att skydda arbetstagarna vid byte av arbetsgivare, särskilt för att säkerställa att deras rättigheter skyddas. Målet i den nationella domstolen gäller just en övergång av företag mellan två juridiska personer, och denna övergång skulle kunna medföra skada för deras arbetstagare.

37 Om Electro Calvet tvingades att lämna de lokaler som var aktuella i målet vid den nationella domstolen efter övergången av Red Elite de Electrodomésticos ekonomiska enhet skulle företaget kunna tvingas avbryta denna enhets verksamhet. Detta skulle

kunna medföra att anställningsavtalen upphörde till skada för berörda arbetstagare. Med beaktande av syftet med direktiv 2001/23 är det inte uppenbart att omständigheterna i det nationella målet inte omfattas av direktivets tillämpningsområde.

38 Vid detta förhållande kan det avvisningsyrkande som Elisa Vigano har framställt, med hänvisning till att bestämmelserna i direktiv 2001/23 inte skulle vara tillämpliga, inte bifallas.

Prövning av den första, den andra och den fjärde frågan

39 Den hänskjutande domstolen har ställt dessa frågor, vilka bör prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida det vid övergång av företag krävs, enligt artikel 3.1 i direktiv 2001/23, att ett avtal om hyra av en affärslokal som slutits mellan företagsöverlåtaren och tredje man ska bestå om en hävning av nämnda avtal skulle kunna medföra att de anställningsavtal som övertagits av förvärvaren sägs upp.

40 Inledningsvis konstaterar domstolen att, trots undantagsreglerna i artikel 5.1 i direktiv 2001/23, artikel 3 i detta direktiv syftar till att reglera en situation såsom den vid den nationella domstolen. Det framgår av den nationella lagstiftningen att bestämmelserna om detta direktivs införlivande med nationell rätt ska tillämpas, i princip, avseende en företagsövergång när överlåtaren genomgår ett konkursförfarande såsom det vilket Red Elite de Electrodomésticos genomgått.

41 Av ordalydelsen i artikel 3.1 i direktiv 2001/23, som citeras i punkt 6 i förevarande dom, framgår klart att det är överlåtarens rättigheter och skyldigheter på grund av ”ett anställningsavtal eller ett anställningsförhållande” som ska övergå på förvärvaren. Det framgår även av artikel 2.1 i detta direktiv att ett anställningsavtal eller ett anställningsförhållande enligt direktivet förutsätter ett rättsförhållande mellan arbetsgivarna och arbetstagarna, med syfte att reglera arbetsvillkoren. Hyresavtalet har uppenbarligen inte en sådan karaktär eftersom dess syfte är att fastställa rättsförhållandet mellan en hyresvärd och en hyresgäst avseende regleringen av hyresvillkor.

42 Vid dessa förhållanden ska konstateras att det enligt artikel 3.1 i direktiv 2001/23 inte krävs att ett avtal om hyra av en affärslokal som slutits mellan företagsöverlåtaren och tredje man ska bestå vid en företagsövergång.

43 Såsom nämnts i punkt 36 i förevarande dom syftar direktiv 2001/23 förvisso till att skydda arbetstagarna vid byte av arbetsgivare, särskilt för att säkerställa att deras rättigheter skyddas. Deras anställningsförhållanden skulle kunna vara hotade vid såna omständigheter som föreligger i målet vid den nationella domstolen. Om inte hyresavtalet övergår automatiskt föreligger en risk att förvärvaren av företaget tvingas lämna lokalerna, upphöra med sin verksamhet och därmed säga upp de berörda arbetstagarnas anställningsavtal.

44 Dock kan syftet att skydda arbetstagarna inte föranleda att den entydiga ordalydelsen av artikel 3.1 i direktiv 2001/23 frångås och att tredje man, som inte är part i företagsövergången, får sina rättigheter åsidosatta genom att denne åläggs en skyldighet att acceptera en automatisk övergång av hyresavtalet som inte tydligt föreskrivs i detta direktiv.

45 Denna slutsats bekräftas dessutom av artikel 4.1 i direktiv 2001/23. I denna bestämmelse föreskrivs att en överlåtelse av ett företag inte i sig ska utgöra skäl för uppsägning från överlåtarens eller förvärvarens sida, men att denna bestämmelse dock inte ska hindra uppsägningar som görs av ekonomiska, tekniska eller organisatoriska skäl, och som innefattar förändringar i arbetsstyrkan.

46 Ett eventuellt upphörande av anställningsavtalen skulle under sådana omständigheter som i målet vid den nationella domstolen inte enbart bero på företagsövergången. Det skulle vara orsakat av ytterligare omständigheter såsom att förvärvaren och hyresvärdarna inte har kommit överens om ett nytt hyresavtal, eller att det varit omöjligt att hitta en annan affärslokal eller att överföra personalen till andra butiker. Dessa omständigheter kan betraktas som ekonomiska, tekniska eller organisatoriska skäl, i den mening som avses i nämnda artikel 4.1.

47 Mot bakgrund av ovanstående ska den första, den andra och den fjärde frågan besvaras enligt följande. Vid en företagsövergång krävs inte, enligt artikel 3.1 i direktiv 2001/23, att ett avtal om hyra av en affärslokal som slutits mellan företagsöverlåtaren och tredje man ska bestå, även om en hävning av nämnda avtal skulle kunna medföra att de anställningsavtal som övertagits av förvärvaren sägs upp.

Rättegångskostnader

48 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen

att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Vid en företagsövergång krävs inte, enligt artikel 3.1 i rådets direktiv 2001/23/EG av den 12 mars 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter, att ett avtal om hyra av en affärslokal som slutits mellan företagsöverlåtaren och tredje man ska bestå, även om en hävning av nämnda avtal skulle kunna medföra att de anställningsavtal som övertagits av förvärvaren sägs upp.

Underskrifter